

■ Work from Greece

ΑΘΗΝΑ, ΧΑΝΙΑ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΠΙΛΕΓΟΥΝ ΟΙ «ΨΗΦΙΑΚΟΙ ΝΟΜΑΔΕΣ»

Συντονισμένη προσπάθεια για προσέλκυση επαγγελματιών που έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν από απόσταση - Ποιες ελληνικές πόλεις διαθέτουν communities των Digital Nomads

Πόσο εφικτό είναι άραγε η χώρα να μπορέσει να προσελκύσει «ψηφιακούς νομάδες» από το εξωτερικό; Η βούληση είναι δεδομένη αν ληφθεί υπόψη ότι ήδη τα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας, Αθήνα και Θεσσαλονίκη, αλλά και μικρότερες πόλεις στην Περιφέρεια, όπως ο Βόλος και η Καλαμάτα, ή από τη νησιωτική Ελλάδα η Κρήτη και η Ρόδος έχουν ξεκινήσει την προσπάθεια για την προσέλκυση επαγγελματιών που έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν από απόσταση. Σίγουρα η χώρα μας έχει ακόμη πολύ δρόμο να διανύσει

Εργασία από την Ελλάδα, αλλιώς Work from Greece. Πόσο εφικτό είναι άραγε η χώρα να μπορέσει να προσελκύσει ψηφιακούς νομάδες από το εξωτερικό; Η βούληση είναι δεδομένη, αν ληφθεί υπόψη ότι ήδη τα δύο μεγαλύτερα αστικά κέντρα της χώρας, Αθήνα και Θεσσαλονίκη, αλλά και μικρότερες πόλεις στην Περιφέρεια, όπως ο Βόλος και η Καλαμάτα, ή από τη νησιωτική Ελλάδα η Κρήτη και η Ρόδος έχουν ξεκινήσει την προσπάθεια για την προσέλκυση επαγγελματιών που έχουν τη δυνατότητα να εργάζονται από απόσταση.

Σίγουρα η χώρα μας έχει ακόμη μακρύ δρόμο να διανύσει σε σύγκριση, για παράδειγμα, με την Πορτογαλία, η οποία φιγουράρει σταθερά στις πρώτες θέσεις της ευρωπαϊκής κατάταξης για τους λεγόμενους «digital nomads», ή ακόμη και με την Ισπανία, που ακολουθεί, ωστόσο υπό αυτή την τρέχουσα συγκυρία, εν μέσω πανδημίας, υπάρχει μια πιο συντονισμένη προσπάθεια για την προσέλκυση αυτού του είδους των επαγγελματιών. Ένα από παράδειγμα είναι η ολοκαίνουρια ψηφιακή πλατφόρμα www.workfromgreece.gr, η νέα πρωτοβουλία της Marketing Greece, η οποία απευθύνει ανοικτή πρόσκληση με όλες τις επιμέρους λεπτομέρειες στους ψηφιακούς νομάδες να έρθουν και να εργάζονται από την Ελλάδα.

Επιπλέον, το υπουργείο Τουρισμού μόλις την περασμένη εβδομάδα ανακοίνωσε την έναρξη της πρωτοβουλίας Digital Nomads σε συνεργασία και με τον ιδιωτικό τομέα, σε μια προσπάθεια «να ανοίξει η βεντάλια του τουριστικού προϊόντος και με έναν άλλον, διαφορετικό τρόπο», όπως χαρακτηριστικά δήλωσε ο αρμόδιος υπουργός **Βασίλης Κικίλιας**. Η εν λόγω πρωτοβουλία θα ξεκινήσει πιλοτικά σε πρώτη φάση σε τρεις πόλεις της χώρας, την Ερμούπολη, το Ηράκλειο και την Καλαμάτα, με πρώτη συνεργασία με τη Wind (για καλύτερα πακέτα σύνδεσης), ενώ το υπουργείο Τουρισμού από την πλευρά του αναλαμβάνει την υποχρέωση να συνεργαστεί με την Τοπική Αυτοδιοίκηση ώστε να διευκολύνουν τη διαμονή των ψηφιακών νομάδων, σε συνεργασία με καταλύματα και καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος.

Η χώρα μας θέσπισε πολύ πρόσφατα τις επιμέρους ρυθμίσεις για την προσέλκυση ψηφιακών νομάδων. Αν και οι αιτήσεις στο υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου από χώρες εκτός Ε.Ε. για την έκδοση της ειδικής άδειας visa είναι επί του παρόντος ελάχιστες, η ευκαιρία που αναδύεται είναι δεδομένη, με τις υποδομές όμως σε όλα τα επίπεδα, από το κομμάτι των μεταφορών μέχρι την κάλυψη και την αξιοπιστία των δικτύων κινητής και σταθερής, να είναι παραπάνω από κρίσιμες.

Σημειώνεται εδώ ότι μόλις στο ξεκίνημα του 2021 η Ελλάδα βρισκόταν εκτός του top 100 στη διεθνή κατάταξη της Nomad List, της μεγαλύτερης πλατφόρμας αξιολόγησης των προορισμών σε όλο τον κόσμο από τους χρήστες-ψηφιακούς νομάδες με βάση κριτήρια όπως το κόστος ζωής, το ίντερνετ, η διασκέδαση και η ασφάλεια. Πλέον η Αθήνα έχει ανεβεί αισίως στην 51η θέση διεθνώς, ενώ σε ευρωπαϊκό επίπεδο βρίσκεται στην 24η θέση, με τις χαμηλότερες επιδόσεις της ελληνικής πρωτεύουσας να εντοπίζονται στις ταχύτητες του ίντερνετ και τις υψηλότερες στο κομμάτι της διασκέδασης, ενώ ψηλά είναι και η ασφάλεια. Άλλοι ελληνικοί προορισμοί που βρίσκονται επίσης στη λίστα της κοινότητας της Nomad List είναι ακόμη η Θεσσαλονίκη, τα Χανιά, το Ρέθυμνο, η Ρόδος, η Πάτρα, αλλά και το δίδυμο της Μυκόνου με τη Σαντορίνη, με το κόστος ωστόσο στα δύο νησιά να είναι στο κόκκινο. Η κυριαρχία της Πορτογαλίας όχι μόνο πανευρωπαϊκά αλλά και διεθνώς, είναι δεδομένη, αφού τέσσερις πορτογαλικοί προορισμοί βρίσκονται στο top 5, ενώ 5ος προορισμός στην Ευρώπη είναι η Ισπανία και τα Κανάρια Νησιά και ακολουθεί το Βερολίνο στην 6η θέση.

Τι ζητούν οι digital nomads

Με κύριο χαρακτηριστικό τους ότι μεταφέρουν την εργασία τους σε προορισμούς σε όλο τον κόσμο και αξιοποιώντας την τεχνολογία, οι ψηφιακοί νομάδες ταξιδεύουν, διατηρούν την επαγγελματική τους ζωή με την εξ αποστάσεως εργασία και υιοθετούν έναν διαφορετικό τρόπο ζωής που βασίζεται στη συλλογικότητα και συμμετοχικότητα.

Οι παράγοντες που οδηγούν τους digital nomads να επιλέ-

WORKFROMGREECE.GR

Αθήνα, Χανιά, Ρόδο, Θεσσαλονίκη επιλέγουν οι ψηφιακοί νομάδες

Συντονισμένη προσπάθεια για προσέλκυση επαγγελματιών που έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν από απόσταση -

Ποιες ελληνικές πόλεις διαθέτουν communities των Digital Nomads

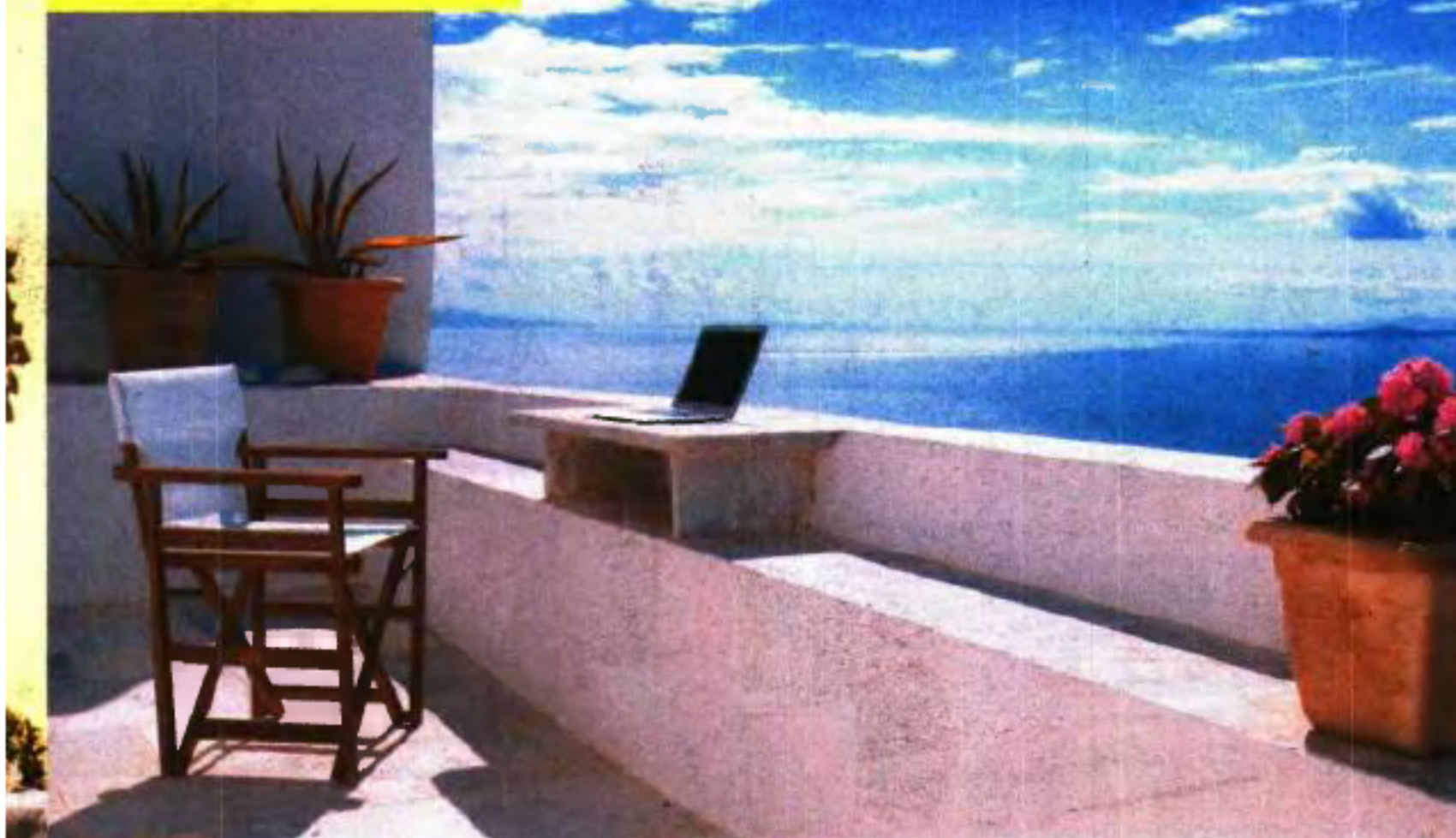
Της
ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ ΣΟΥΚΗ
stefaniasouki@gmail.com

ξουν είναι η ασφάλεια του προορισμού και της χώρας, το κλίμα, το χαμηλό κόστος ζωής (διαμονή, φαγητό κ.ά.), η δυνατότητα εισόδου και παραμονής στη χώρα, ο τρόπος ζωής (γαστρονομία, κοινωνικές δραστηριότητες), οι βικωματικές εμπειρίες που προσφέρει ο προορισμός, το περιβάλλον, ο πολιτισμός και τα αξιοθέατα και φυσικά η πρόσβαση σε γρήγορη σύνδεση στο Διαδίκτυο και η επαφή με τους κατοίκους του προορισμού, σε συνδυασμό με την ενσωμάτωση στον τοπικό τρόπο ζωής (localhood).

«Το κοινό των digital nomads είναι πολύ ενδιαφέρον αλλά και πολύ διαφορετικό από αυτό που έχουμε συνήθειε μέχρι σήμερα να επικοινωνούμε», επισημαίνει στο «business stories» η κυρία **Ιωάννα Δρέττα**, διευθύνουσα σύμβουλος της Marketing Greece, της συμμαχίας του ιδιωτικού τομέα για την προβολή του ελληνικού τουριστικού προϊόντος που έχει προκύψει από την

πρωτοβουλία του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ) και του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος (ΞΕΕ). Η Marketing Greece θέτει τώρα τη διεθνή τάση για την προσέλκυση των ψηφιακών νομάδων στο επίκεντρο των δράσεών της με όχημα την ψηφιακή πλατφόρμα workfromgreece.gr, που τελεί υπό την αιγίδα των υπουργείων Τουρισμού και Ψηφιακής Διακυβέρνησης. «Οι ψηφιακοί νομάδες προσβείουν έναν ιδιαίτερο τρόπο ζωής, που βασίζεται κυρίως στη βαθιά έννοια της συνύπαρξης και των όσων προκύπτουν μέσα από αυτή. Ετσι και ο τρόπος επικοινωνίας προς αυτούς επιτάσσει διαφορετική προσέγγιση, μέσα από ειδικά μέσα και με πολύ συγκεκριμένα και στοχευμένα μηνύματα. Και ως ένα ξεχωριστό κοινό, η δυναμική που διαθέτει είναι εξαιρετική για κάθε έναν προορισμό στον οποίο δραστηριοποιούνται. Ενισχύουν τους προορισμούς με βιώσιμο τρόπο, αποτελούν πηγή ανερχόμενης επιχειρηματικότητας και

WORKFROMGREECE.GR

Η Ιωάννα Δρέττα,
διευθύνουσα σύμβουλος
της Marketing Greece

ΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΟΔΗΓΟΥΝ ΤΟΥΣ DIGITAL NOMADS ΣΤΟ ΝΑ ΕΠΙΛΕΞΟΥΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ

- Ασφάλεια προορισμού/ χώρας
- Κλίμα
- Χαμηλό κόστος ζωής (διαμονή, φαγητό κ.ά.)
- Δυνατότητα εισόδου και παραμονής στη χώρα
- Διαφορά ώρας
- Τρόπος ζωής (γαστρονομία, κοινωνική δραστηριότητα)
- Βιωματικές εμπειρίες που προσφέρει ο προορισμός
- Περιβάλλον, φύση, τοπία
- Πολιτισμός, αξιοθέατα
- Πρόσβαση σε γρήγορη σύνδεση στο Διαδίκτυο
- Επαφή με τους κατοίκους του προορισμού/ hospitality (ενσωμάτωση στον τοπικό τρόπο ζωής/ localhood)

προσέλκυσης ταλέντων, ενώ μπορούν να λειτουργήσουν ως πρεσβευτές (local ambassadors) των προορισμών της χώρας μας».

Από τις επαφές που έχει κάνει όλο το προηγούμενο διάστημα η Marketing Greece με ψηφιακούς νομάδες στην Ελλάδα αλλά και μέλη της κοινότητάς τους έχει διαπιστώσει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Η πλειονότητα εργάζεται σε κομμάτι σχετικό με την τεχνολογία, τον προγραμματισμό, το ηλεκτρονικό εμπόριο και το μάρκετινγκ.
- Οι περισσότεροι είναι μεταξύ 25-44 ετών.
- Ως βασικά προτερήματα της Ελλάδας αξιολογούν το ευνοϊκό κλίμα, τον τρόπο ζωής, τη γαστρονομία, τις δραστηριότητες στη φύση, τον πολιτισμό, καθώς και το συγκριτικό πλεονέκτημά μας, που δεν είναι άλλο από το ανθρώπινο στοιχείο, τη φιλοξενία και την ανθρώπινη επαφή με τους ντόπιους.

■ Στο κομμάτι των προκλήσεων αναφέρονται στην ανάγκη δημιουργίας περισσότερων υποδομών, για παράδειγμα συνεργατικοί χώροι και χώροι όπου μπορούν να βιώσουν καθημερινά κοινές εμπειρίες (co-working & co-living spaces).

Οι προορισμοί στην Ελλάδα

Όπως αναφέρουν οι έρευνες, οι ψηφιακοί νομάδες, πέρα από μια διεθνής τάση, είναι και ένα κοινωνικό φαινόμενο: με κεντρική φιλοσοφία ζωής την επαφή και συναναστροφή με τον άνθρωπο, την ανακάλυψη ξεχωριστών βιωματικών εμπειριών σε όλο τον κόσμο αλλά και τον ενστερνισμό μιας κοσμοθεωρίας όπου δεν υφίσταται γεωγραφικός περιορισμός, ο πληθυσμός των ψηφιακών νομάδων θα συνεχίσει να αυξάνεται ακόμα κι όταν η κατάσταση με την πανδημία σταθεροποιηθεί. Πολύ

σημαντικό είναι να βρίσκουν σημείο επαφής με άλλους ψηφιακούς νομάδες και αυτό το πετυχαίνουν μέσα από τους συνεργατικούς χώρους εργασίας (co-working), καθώς και online μέσω των επιμέρους κοινοτήτων (communities) που συγκροτούνται. Τους τελευταίους μήνες υπάρχουν ήδη προορισμοί στην Ελλάδα που έχουν κινητοποιηθεί και δραστηριοποιούνται στο κομμάτι των digital nomads. Ενδεικτικό είναι το παράδειγμα της Αθήνας, με τον Δήμο Αθηναίων να έχει συστήσει την επιτυχημένη καμπάνια «Even Lockdown is Better in Athens» (Ακόμη και το lockdown είναι καλύτερο στην Αθήνα), ενώ υπάρχει και κοινότητα (community) ψηφιακών νομάδων στα κοινωνικά δίκτυα με πάνω από 4.600 μέλη. Αντίστοιχα συμβαίνει στη Θεσσαλονίκη, όπου επίσης έχει δημιουργηθεί κοινότητα, στον Βόλο, στο Πήλιο και την Καλαμάτα. Στην Κρήτη, η Περιφέρεια έχει τρέξει ανάλογη πρωτοβουλία με το «Incredible Crete», που προωθεί τον τουρισμό στο νησί, ενώ ο Δήμος Ρόδου υλοποιεί συντονισμένη δράση προσέλκυσης ψηφιακών νομάδων, πέραν φυσικά της κοινότητας που έχει δημιουργηθεί στα κοινωνικά δίκτυα. Κοινότητα για τους digital nomads έχει δημιουργηθεί και στη Νάξο, καθώς και στη Λέσβο.

«Η δημιουργία του workfromgreece.gr είναι πολύ σημαντική, ένας κόμβος που πρέπει να αποτελέσει το αναπόσπαστο κομμάτι για την επικοινωνία των πλεονεκτημάτων της χώρας μας στο κοινό των ψηφιακών νομάδων», δηλώνει στο «f.s.» ο κ. **Ραφαήλ Κουδούνης**, πρόεδρος του Παρατηρητηρίου Ψηφιακών Νομάδων (Digital Nomads Observatory). «Είναι ένα εργαλείο-σημείο αναφοράς των communities που δημιουργούνται στην Ελλάδα, αλλά και ένα κέντρο πρώτης ενημέρωσης και σημείο διαμεσολάβησης με τους ενδιαφερόμενους ψηφιακούς νομάδες ή εργαζομένους από απόσταση που επιθυμούν να επισκεφτούν τη χώρα».

Ο κ. **Πάνος Καραχάλιος**, συνδρυτής του Digital Nomads Thessaly & Central Greece, αναφέρεται ιδιαίτερα στη σημασία να υπάρχουν κοινότητες ψηφιακών νομάδων στους προορισμούς: «Η ζωή ενός ψηφιακού νομάδα μπορεί να είναι γεμάτη ενθουσιασμό, περιπέτεια και μια συνεχή ατέρμονη ροή ανακαλύψεων, αλλά ταυτόχρονα μπορεί να είναι και ένα μοναχικό γχείρημα. Ένα από τα μεγαλύτερα μειονεκτήματά του να ταξιδεύει κάποιος ως ψηφιακός νομάς είναι η μοναξιά και, σύμφωνα με στατιστικά στοιχεία, μπορεί να είναι ο Νο 1 λόγος για να αποχωρήσει ένας ψηφιακός νομάς από έναν προορισμό. Χρησιμοποιώντας την τεχνολογία και την κινητικότητα στο έπακρο και έχοντας την ελευθερία για εργασία μακριά από το γραφείο, οι ψηφιακοί νομάδες βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις διαδικτυακές κοινότητες (Facebook ή WhatsApp groups) για να ανταλλάσσουν πολύτιμες επαγγελματικές γνώσεις, πληροφορίες σχετικά με τη διαμονή μέχρι και τοπικές συνταγές, στοιχεία για τον επόμενο προορισμό-βάση τους, αλλά και να δημιουργούν ουσιαστικά πρόσωπο με πρόσωπο δίκτυα.

Το να αποτελούν μέρος μιας κοινότητας τους δίνει την αίσθηση ότι ανήκουν και έχουν τη δυνατότητα να μοιράζονται προσωπικές συνδέσεις, αλλά και να υποστηρίζουν τη συνεχή ανάπτυξη τόσο του καθενός ξεχωριστά, αλλά και του περιβάλλοντός τους, μακριά από χώρες καταγωγής, προσφέροντας επίσης εθελοντικά και ανταποδίδοντας στις τοπικές κοινωνίες. Αυτές οι συνεργαστικές αξίες αποτελούν τη βάση των κοινοτήτων στις οποίες οι ψηφιακοί νομάδες οικοδομούν, αναζητούν και εντάσσονται».

Την εμπειρία της από τη λειτουργία ενός συνεργατικού χώρου εργασίας στα Χανιά μεταφέρει η κυρία **Εφφη Πούλη**, ιδρύτρια και ιδιοκτήτρια του «Workhub Chania»: «Ως δημιουργός ενός co-working space, αυτό που παρατηρώ με μεγάλο ενδιαφέρον από την αρχή είναι ότι δρουν ως πόλος έλξης σε κάθε περιοχή, καθώς η πλειονότητα των ψηφιακών νομάδων επιλέγει προορισμούς στους οποίους θα βρει έναν τέτοιο χώρο που λειτουργεί ως οικοσύστημα. Με αυτό τον τρόπο θα κάνει πιο απλή, σίγουρη και ευχάριστη τη διαδικασία της εξ αποστάσεως εργασίας. Μερικά από τα οφέλη είναι η ασφάλεια, η συγκέντρωση και η αποδοτικότητα στην εργασία που προσφέρουν, λόγω κατάλληλων υποδομών (υψηλό ίντερνετ, γραφεία και καθίσματα εργονομικού σχεδιασμού, θρόνοι, εκτυπωτές κ.τ.λ.). Επιπλέον, ένας τέτοιος χώρος μεγιστοποιεί την κοινωνική και επαγγελματική δικτύωση δημιουργώντας καλή διάθεση και ευκαιρίες συνεργασιών, πέρα φυσικά από το ότι οι εργαζόμενοι μπορούν να δουλεύουν εξ αποστάσεως χωρίς να σκέφτονται κόστος λειτουργικών εξόδων και να απολαμβάνουν ευέλικτα πλάνα εργασίας».